

1

Շաբաթ
Saturday

Ե/Մ	Ե/Տ	Չ/Մ	Յ/Տ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

293

Зангенсiй мостъ бл. Эривани. - Pont de Sanguène près d'Eriwan.

↑

1679 թ.-ին երկրաշարժը քանդում է Ջանգու¹ գետի վրա կառուցված Կարմիր կամուրջը։ Այն վերակառուցվում է միայն 1851 թ.-ին՝ Քանաքեռի² հարուստ վաճառական Խոջա Փիլավի միջոցներով։ Չետագայում երևանցիները կամուրջն անվանում են Նրա անունով։

¹ Չրազդյան գետի նախկին անվանումը
² այդ ժամանակ՝ Երևանի արվարձան

In 1679, the Red Bridge over the Zanga¹ River was destroyed by an earthquake. The bridge was rebuilt in 1851 by the efforts of a wealthy merchant from Kanaker², Khoja Pilav, after which the townspeople began to call the bridge by his name.

¹ the old name of the Hrazdan River
² at that time - a suburb of Yerevan

ՄԱՐՏ
MARCH

2

Կիրակի
Sunday

Ե/Մ	Ե/Տ	Չ/Մ	Յ/Տ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Վ.Խոջաբեկյան
Մենամարտի տեսարան

V. Khojabekyan
Carnival Procession

↑
Բարեկենդանին Երևանում բռնցքամարտ էին կազմակերպում հանդիսականները գրազ էին գալիս, իսկ շահումները հանգանակվում էին եկեղեցուն, որի բակում էլ անց էր կացվում խրախճանքը:

During Barekendan, a church holiday, fist fights were held in Yerevan: spectators made bets, and the winnings went to a donation in favor of the church, in the courtyard of which the public festivities were held.

ՄԱՐՏ
MARCH

3

Երկուշաբթի
Monday

Ե/Մ	Ե/Տ	Չ/Մ	Յ/Տ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Երևանի «շախմատային տունը» 1932 թ.-ին կառուցել են Կարո Հալաբյանն ու Միքայել Մազմանյանը: Տունն իր անունն է ստացել դեպի Գրիգոր Լուսավորիչ փողոց նայող ծակատանասի պատշգամբների շախմատային դասավորվածության համար:

Լուսանկարում՝ նկարիչ Մարտիրոս Սարյանը և ճարտարապետ Միքայել Մազմանյանը

Yerevan has its own "Chess House", a residential building created by the duo of architects Karo Halabyan and Mikael Mazmanyan in 1932, the name of which is associated with the chessboard-shaped arrangement of loggias on the facade facing Grigor Lusavorich Street.

Photo: painter Martiros Saryan and architect Michael Mazmanyan

ՄԱՐՏ
MARCH

4

Երեքշաբթի
Tuesday

Ե/Մ	Ե/Դ	Չ/Մ	Յ/Դ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

→

1878 թ.-ի մարտի 4-ին Եկատերինոդարում (այժմ՝ Կրասնոդար, Ռուսաստան), բանկային աշխատող Իվան Թամանյանի ընտանիքում ծնվել է ճարտարապետ, Երևանի գլխավոր հատակագծի ապագա հեղինակ Ալեքսանդր Թամանյանը։

On March 4, 1878, in Ekaterinodar (now - Krasnodar, Russia), in the family of bank employee Ivan Tamanov, the future chief architect of Yerevan, the author of the master plan of the Armenian capital, architect Alexander Tamanian was born.

5

Հորեքշաբթի
Wednesday

Ե/Մ	Ե/Դ	Հ/Մ	Յ/Դ	Ու/Բ	Հ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

→

Կոնդի որոշ շենքեր կառուցվել են XVII դարի վերջում, օրինակ, պարսիկ խան Աբաս Ղոլիի միջոցներով 1687 թ.-ին կառուցված մզկիթը, որի մի մասը պահպանվել է: Ինչպես նաև Սուրբ Հովհաննես Մկրտիչ եկեղեցին, որը երևանցի մեծահարուստ Մելիք-Աղամալյանը կառուցել է 1710 թ.-ին՝ 1679 թ.-ի երկրաշարժից ավերված մեկ այլ տաճարի տեղում:

Some buildings in Kond date back to the end of the XVII century, such as the mosque built in 1687 with the money of the Persian Abbas Qoli-Khan, part of the premises of which have survived to this day, as well as the Church of St. John the Baptist, which the wealthy local resident Melik-Aghamalyan built in 1710 on the site of an ancient temple destroyed by the earthquake in 1679.

6

Հինգշաբթի
Thursday

Ե/Մ	Ե/Տ	Չ/Պ	Հ/Տ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

© Մարտիրոս Շարյան

Մարտիրոս Սարյան
Հին Երևանի մի անկյուն, 1928

Martiros Saryan
Yerevan Courtyard, 1928

↑

XX դարասկզբի Երևանը ոգեշնչում էր նկարիչներին իր արտասովոր կյուրիոսով, հարթ տանիքներով, կավաշեն տներով, կյանքի դանդաղ հոսքով: Երևանը տիպիկ արևելյան քաղաք էր՝ մեկ կամ երկու հարկանի շենքերով, դրվագագաթի փայտե պատշգամբներով, գողտրիկ ներքին բակերով և զով այգիներով:

Yerevan of the early XX century inspired artists with its unusual color, clay houses with flat roofs, and regular life. It was a typical eastern city with one-story and two-story buildings, with carved wooden balconies, cozy yards and gardens.

7

Ուրբաթ
Friday

Ե/Մ	Ե/Տ	Չ/Պ	Յ/Տ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

→

1981 թ-ի մարտի 7-ին բացվում է Երևանյան մետրոյի առաջին 4 կայարանը («Բարեկամություն», «Սարալանջի» (այժմ՝ «Մարշալ Բաղրամյան»), «Երիտասարդական» և «Սասունցի Դավիթ»): «Լենինի հրապարակ» (այժմ՝ «Հանրապետության հրապարակ») կայարանը շահագործման է հանձնվում նույն տարվա վերջում, իսկ «Յոկոտեմբերյանը» (այժմ՝ «Հորավար Անդրանիկ»)՝ ութ տարի անց միայն:

On March 7, 1981, the first stage of the Yerevan metro opened with 4 stations ("Barekamutyun", "Saralandzhi" (now - Marshal Baghramyan), "Yeritasardakan" and "Sasuntsi David"). "Lenin Square" (now - Republic Square) was completed by the end of the year, and "Hoktemberyan" (now - Zoravar Andranik) was put into operation 8 years later.

ՄԱՐՏ
MARCH

8

Շաբաթ
Saturday

Ե/Մ	Ե/Դ	Չ/Մ	Յ/Դ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Տեր-Արիստակեսյանի ֆոտոատելիե
Երևան, 20-րդ դարի սկիզբ

Ter-Aristakesyan photo studio
Yerevan, early 20th century

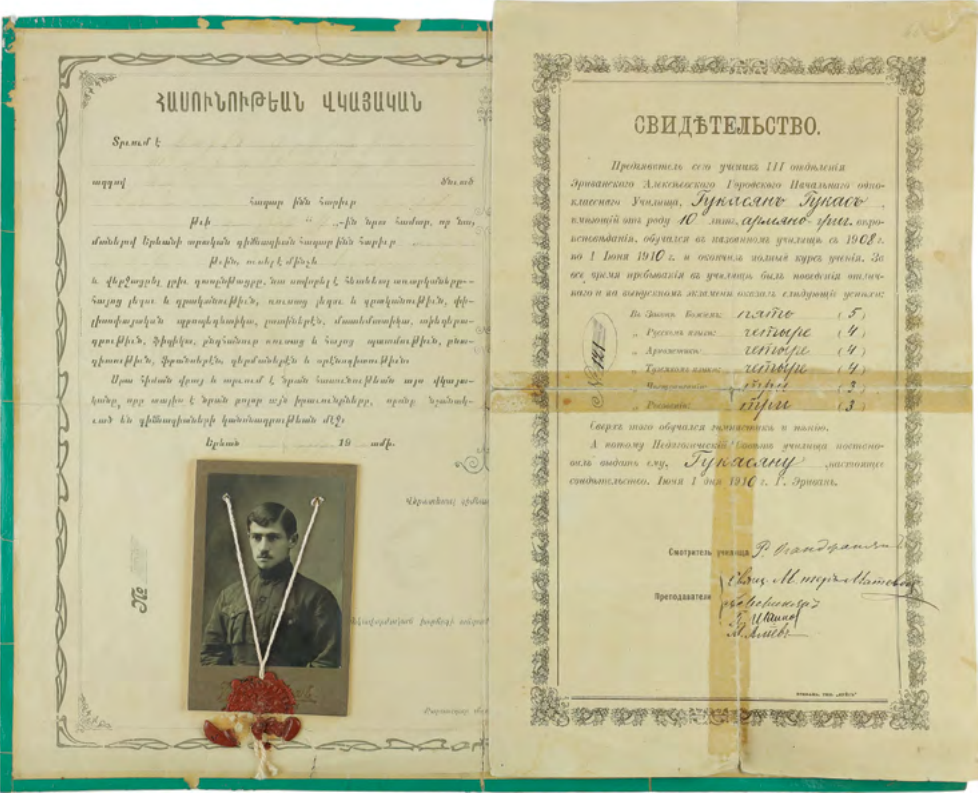
Երևանի պատմության թանգարան

↑

1870 թ.-ին իշխանուհիներ Ջավահիրը և Մագդաղը՝ Գեղամյան ազդեցիկ տոհմից, մասնակցել են թատերական ներկայացումների, ինչը մեծ քաջություն էր պահանջում կանանցից այն տարիներին:

Representatives of the influential Melik-Geghamyan family, Javahir and Magdakh, took part in theatrical performances in the 1870s, which required great courage from women of that time.

Ե/Մ	Ե/Տ	Չ/Մ	Յ/Տ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

1890-ականներին Երևան այցելած անգլիացի դիվանագետ, Բրիտանական թագավորական աշխարհագրական ընկերության անդամ Հ.Բ.Բ. Լինչը վկայում է, որ «Հայաստանում Ռուսաստանի կառավարությունը գտավ լիովին կազմակերպված դպրոցական համակարգ, որը հայերն՝ իրենց բնորոշ համառությամբ և խանդով պահպանում էին»:

According to the English parliamentarian, member of the British Royal Geographical Society H.F.B. Lynch, who visited Yerevan in the 1890s, "the Russian government found in Armenia an already fully organized school system, which the Armenians, with their usual persistence, kept with extreme jealousy."

ՄԱՐՏ
MARCH

10

Երկուշաբթի
Monday

Ե/Մ	Ե/Տ	Չ/Մ	Յ/Տ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

→

Առաջինը միջնադարյան Հայաստանի
մայրաքաղաք Անիի ավերակները
լուսանկարել է երևանցի Հովհաննես
Քյուրքչյանը: Իր լուսանկարների մի մասը
նա հրապարակել է 1880-ականների
սկզբին՝ «Անիի ավերակները»
ստերեոսկոպիկ բացիկների տեսքով:

The first to photograph the ruins of the
medieval Armenian capital of Ani was
Yerevan resident Hovhannes Kyurkchyan.
He published some of the photographs in
the early 1880s as stereoscope cards “Ruins
of Ani”.

ՄԱՐՏ
MARCH

11

Երեքշաբթի
Tuesday

Ե/Մ	Ե/Դ	Չ/Պ	Յ/Դ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Երևանի պատմական կենտրոնի փոփոխությունները

Աստաֆյան (Աբովյան) փողոցը սկսել են կառուցել 1862 թ.-ին, տասը տարի անց փողոցի երկարությունն արդեն մեկ վերստից (1,06 կմ) ավել էր: Հարավարևմուտքից հյուսիսարևելք ձգվում էին Տեր-Ղուկասով (Նալբանդյանի) և Գուբերնսկայա (Հանրապետության) փողոցները, դրանց ուղղահայաց՝ Պոլիցեյսկայա (Խորենացու), Նազարովսկայա (Ամիրյան), Բեիբուտովսկայա (Բուզանդի), Ցարսկայա (Արամի), Թարխանովսկայա (Պուշկինի), Դոկտորսկայա (Թումանյանի) և այլ փողոցները:

The construction of Astafevskaya (Abovyan) Street began in 1862, and 10 years later its length had already exceeded one km. Ter-Ghukasovskaya (Nalbandyan) and Gubernskaya (Hanrapetutyan) streets stretched from the southwest to the northeast, and perpendicular to them were Politseyskaya (Khorenatsi), Nazarovskaya (Amiryan), Beibutovskaya (Buzanda), Tsarskaya (Arami), Tarkhanovskaya (Pushkin), Doctorskaya (Tumanyan) and others.

ՄԱՐՏ
MARCH

12

Չորեքշաբթի
Wednesday

Ե/Մ	Ե/Դ	Չ/Մ	Յ/Դ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

→

Մելիք-Աղամալյանների իշխանական տոհմից, հատկապես հայտնի էր մելիք Սահակը, ում դուստրը՝ Մարիամը ամուսնացել էր վրացի արքայազն Ալեքսանդրի հետ:

Particularly famous of the princely family of Melik-Aghamalyans was Melik Sahak, whose daughter Maria married the Georgian prince Alexander.

Մարիամ Մելիք-Աղամալյան
Վրաց վերջին արքայադուստրը

Maria Melik-Aghamalova
Georgian princess

Երևանի պատմության թանգարան

ՄԱՐՏ
MARCH

13

Հինգշաբթի
Thursday

Ե/Մ	Ե/Դ	Չ/Մ	Հ/Դ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Գրությունը գտնվում էր Կոմիտասի կոմիտեի փոխգործակցի օրագրում

«Շուստով և ընկերներ»-ը, քաղաքային հիվանդանոց կառուցելու համար, Երևանին են նվիրաբերում հողատարածք Աստաֆյան (այժմ՝ Աբովյան) փողոցում այն պայմանով, որ «քաղաքն այդտեղ երեք տարվա ընթացքում կառուցի բժշկատունը, հակառակ դեպքում հողամասը կրկին դառնում է ընկերության սեփականությունը»: Ընդունելով այս նվերը՝ քաղաքային իշխանությունը հիվանդանոցում առանձնացնում է Շուստովի անվան մեկ անվճար մահճակալ:

"Shustov and Co." donated a plot of land on Astafevskaya Street for the construction of a city hospital, with one condition: "that the city build a city hospital building within three years, otherwise the plot will again become the property of the partnership." The city, having accepted the gift, established one free bed in the hospital named after Shustov.

ՄԱՐՏ
MARCH

14

Ուրբաթ
Friday

Ե/Մ	Ե/Տ	Չ/Պ	Յ/Տ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Երևանի պատմության թանգարան

Երևանն ունի իր «բռքսի հայաթը»՝ Սախարովի հրապարակում գտնվող բնակելի տան բակը, ուր տեղակայվել է «Վլադիմիր Ենգիբարյանի անվան բռնցքամարտի օլիմպիական մանկապատանեկան մարզադպրոցը»:

Yerevan has its own "boxing yard" in the yard of a residential building on Sakharov Square, where the "Children and Youth Olympic Boxing School named after Vladimir Yengibaryan" is located.

ՄԱՐՏ
MARCH

15

Շաբաթ
Saturday

Ե/Մ	Ե/Դ	Չ/Մ	Յ/Դ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Գրադանի լուսավորման համակարգի մոդել

↑

«Ջրագդան»-ը Խորհրդային Միության երկու հարկաշարք ունեցող առաջին մարզադաշտն էր։ Այն լուսավորվում էր հալոգենային հատուկ լամպերով, որոնք արտադրվում էին Երևանում։

"Hrazdan" was the first two-tier stadium in the Soviet Union and it was illuminated by special halogen lamps, which were produced in Yerevan.

ՄԱՐՏ
MARCH

16

Կիրակի
Sunday

Ե/Մ	Ե/Դ	Չ/Մ	Յ/Դ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Երևանի պալատի կառուցումը

↑

Կառավարական շենքը նկարելիս ռուս ճարտարապետ, ակադեմիկոս Ալեքսեյ Շչուսևն ասում էր. «Որքան սքանչելի կոթող է կառուցել Թամանյանը. դարեր կանցնեն, բայց այս շենքը երբեք չի դադարի հետաքրքիր լինել, ինչպես հանրահայտ հուշարձանները, այս շենքը ճարտարապետության արվեստին նվիրված անմահ կոթող է: Նույնիսկ եթե դժբախտություն պատահի, շենքի ավերակները դեռ երկար են ուսումնասիրվելու»:

Russian architect, academician Alexey Shchusev reasoned, sketching the Government House: "What a magnificent monument Alexander Tamanian has built: centuries will pass, but this building will never lose its appeal. Just like several world-famous monuments, this building is a monument to the art of construction and it is immortal: even if a misfortune happens, the ruins of the building will be explored."

ՄԱՐՏ
MARCH

17

Երկուշաբթի
Monday

Ե/Մ	Ե/Դ	Չ/Պ	Յ/Դ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Երևանի պատմության թանգարանի փոփոխվող ցուցանիշներ

«100 մահճակալով ծննդատունը»¹ Մաշտոցի պողոտայի և Արամի փողոցի անկյունում կառուցվել է 1938 թ.-ին՝ որպես հանրապետության Նախարարների խորհրդի ժամանակավոր գրասենյակ:

¹ այժմ՝ «Մարգարյան ծննդատուն» մոր և մանկան առողջության պահպանման գիտահետազոտական կենտրոն, ծարտարապետներ՝ Մարկ Գրիգորյան, Նիկոլայոս Բունիաթյան

“The 100-Bed Maternity Hospital”¹ on the corner of Mashtots Avenue and Aram Street was built in 1938 as a temporary shelter for the Council of Ministers of the Republic

¹ now: Margaryan Maternity Hospital, architects Mark Grigoryan, Nikolay Buniatyan

ՄԱՐՏ
MARCH

18

Երեքշաբթի
Tuesday

Ե/Մ	Ե/Տ	Չ/Մ	Յ/Տ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

→

Հին Երևանի Քարե Հանք թաղամասը գտնվում էր քաղաքի հարավարևելյան հատվածում, որտեղ քար էին ստանում: Սպառվելուց հետո քարիանքը վերածվեց բնակելի թաղամասի, իսկ դրա թաղերից մեկը՝ այնտեղ բխող յուրահատուկ՝ երկաթի բարձր պարունակություն ունեցող աղբյուրի շնորհիվ, կոչվեց «Երկաթ աղբյուր»:

The old Yerevan district of Kare Hanq¹ was located in the south-eastern part of the city, where stone was mined. After the quarry was emptied, it became a residential area, and the neighborhood, thanks to a wellspring with a high concentration of iron, was named "Yerkat Akhbyur" (Iron Spring).

¹quarry as translated from Armenian

Երևանի պատմության կրթական կենտրոն

ՄԱՐՏ
MARCH

19

Չորեքշաբթի
Wednesday

Ե/Մ	Ե/Դ	Չ/Պ	Յ/Դ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

1975 թ. մարտի 19-ին «Ջրագղան» մարզադաշտում տեղի է ունենում Երևանի «Արարատի» և Մյունխենի «Բավարիայի» հանդիպումը Եվրոպայի չեմպիոնների գավաթի մրցաշարում: «Արարատը» 1:0 հաշվով հաղթում է Եվրոպայի ամենաուժեղ ակումբին:

On March 19, 1975, a match between Yerevan's Ararat and Munich's Bayern took place at the Hrazdan Stadium as part of the European Champions Cup: Ararat defeated the strongest football club in Europe with a score of 1:0.

ՄԱՐՏ
MARCH

20

Հինգշաբթի
Thursday

Ե/Մ	Ե/Դ	Չ/Պ	Հ/Գ	Ն/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

↑

«Ինտուրիստ» հյուրանոցի երկրորդ հարկի 21-րդ լյուքս համարում 1928-1935 թթ.-ին ապրել է Եղիշե Չարենցը: Այդ հյուրանոցում է անցկացվել բանաստեղծի երկրորդ հարսանիքը և ծնվել նրա երկու դուստրերը:

Yeghishe Charents lived in suite number 21 on the second floor of the Intourist Hotel from 1928 to 1935. The poet's second wedding took place there and his two daughters were born there.

ՄԱՐՏ
MARCH

21

Ուրբաթ
Friday

Ե/Մ	Ե/Տ	Չ/Պ	Յ/Տ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Երևանի պատմության թանգարան

Վլադիմիր Մաշկով
Ռուսական զորքի անցումն Արաքս գետի վրայով, 1827 թ.

Vladimir Mashkov
The Russian Army Crossing the Arax River, 1827

↑

Հայկական մարզը Երիվանի և Նախիջևանի խանություններից կազմված վարչական միավոր էր՝ ստեղծված Ռուսաստանի կայսերի՝ 1828 թ.-ի մարտի 21-ի հրամանագրով: Մարզի կենտրոնն էր Երիվան՝ Երևան քաղաքը:

The Armenian region is a territory created from the Yerevan and Nakhichevan khanates by the decree of the Russian emperor dated March 21, 1828, with the center in the city of Yerevan.

ՄԱՐՏ
MARCH

22

Շաբաթ
Saturday

Ե/Մ	Ե/Դ	Չ/Պ	Յ/Դ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

→

Շոգ օրերին քաղաքի փողոցներում քայլում ու անցորդներին ջուր էին առաջարկում կավե սափորներով տղաները. Երևանյան պատմության հենց այս էջին է նվիրված «Ջրավաճառ տղան», կամ «Երևանի սառը ջուրը» հուշարձանը (քանդակագործ՝ Յուլիա Բեջանյան):

In the heat of the dusty city, boys walked along the streets with clay jugs and offered water to passers-by. It is to this page in the history of Yerevan that the monument of young water sellers, or "Cool Yerevan Water" (sculptor H. Bejanyan), is dedicated.

ՄԱՐՏ
MARCH

23

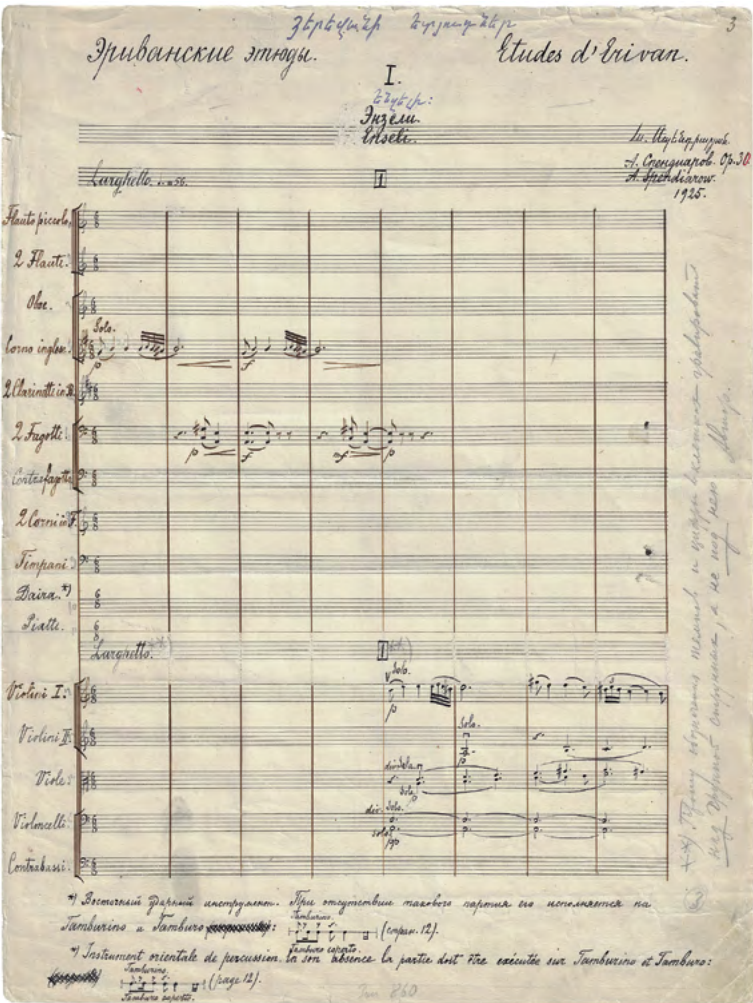
Կիրակի
Sunday

Ե/Մ	Ե/Դ	Չ/Մ	Յ/Դ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

→

1925 թ.-ին. Հանգու գետի զառիվայրին կառուցված եպիսկոպոսական տան պատշգամբում «Արարատի սքանչելի տեսքից ոգեշնչված» Ալեքսանդր Սպենդիարյանը ստեղծում է իր հանրահայտ «Երևանյան էյուդիոները»:

In 1925, Alexander Spendiaryan, "inspired by the marvelous view of Ararat" created his famous "Yerevan Sketches" on the balcony of the bishop's house, which stood on a high cliff above Zangu.

ՄԱՐՏ
MARCH

24

Երկուշաբթի
Monday

Ե/Մ	Ե/Դ	Չ/Պ	Յ/Դ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

→

1926 թ.-ին Երևան է վերադարձվում և Հայաստանի պետական թանգարանին փոխանցվում Վարդգես Սուրենյանցի «Սալոմե» գլուխգործոցը, որը 1914 թ.-ին Իտալիայում կազմակերպված փակ ցուցադրությունից հետո հայտնվել էր Ռոմում ԽՍՀՄ դեսպանատանը:

In 1926, Vardges Sureniants' masterpiece "Salome", which had been in the USSR Embassy in Rome since 1914 after the exhibition in Italy was closed, was returned to Yerevan and transferred to the State Museum of Armenia.

ՄԱՐՏ
MARCH

25

Երեքշաբթի
Tuesday

Ե/Մ	Ե/Դ	Չ/Մ	Յ/Դ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Ռուսական բուլվարի (այժմ՝ Շահումյանի պուրակ) տաղավարում տեղավորվում էին սազանդարները, որոնցից հատկապես հայտնի էին Գրիշա և Գարուշ եղբայրները: Մեկը թառ էր նվագում, մյուսը՝ երգում ու դափ զարկում: Նրանց լսելու հաճախ էր գալիս գուսան Շերամը:

In a tent on Russian Boulevard (now - Shahumyan Square) there were sazandars, the most famous of whom were the brothers Grisha and Garush - one played the tar, and the other sang, beating out the rhythm on the tambourine; the gusan, poet-musician Sheram often came to listen to them.

ՄԱՐՏ
MARCH

26

Չորեքշաբթի
Wednesday

Ե/Մ	Ե/Դ	Չ/Պ	Յ/Դ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

© Սարյանի ընտանիք

1937 թ-ին Երևանում այրում են բռնաճնշումների ենթարկված բոլոր գործիչների դիմանկարները: Գրականության և արվեստի թանգարանի աշխատակիցների արիության շնորհիվ միայն փրկվում է Մարտիրոս Սարյանի վրձինն պատկանող՝ Եղիշե Չարենցի հայտնի դիմանկարը: այն թաքցրել էին թանգարանի նկուղում երկար ու ձիգ 20 տարով:

In 1937, portraits of repressed figures were burned in Yerevan. At that time, thanks to the courage of the employees of the Museum of Literature and Art, the famous "Portrait of the poet Yeghishhe Charents" by Martiros Saryan miraculously survived, as it was hidden in the basement of the museum for 20 harsh years.

27

Հինգշաբթի
Thursday

Ե/Մ	Ե/Տ	Չ/Պ	Հ/Տ	Չ/Տ	Չ/Տ
				1	2
3	4	5	6	7	8
10	11	12	13	14	15
17	18	19	20	21	22
24	25	26	27	28	29
31					

→
Երևանյան թատրոնների
հին ազդեցությունը:

Old posters of Yerevan
theaters.

ՄԱՐՏ
MARCH

28

Ուրբաթ
Friday

Ե/Մ	Ե/Տ	Չ/Պ	Յ/Դ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

© Սարյանի ընտանիք

Մարտիրոս Սարյան
Տեսարան դեպի Արարատ, 1923

Martiros Saryan
View of Ararat from Yerevan, 1923

1921 թ-ին Երևանում հիմնադրվում է գեղարվեստական առաջին տեխնիկումը¹, որի համար Մարտիրոս Սարյանն ընտրում է Կոնդին հարող մի հին շենք, որից գեղեցիկ տեսարան էր բացվում դեպի քաղաքի համայնապատկերն ու Արարատը. տեսարանը պետք է ոգեշնչեր ապագա նկարիչներին:

In 1921, the first art college¹ was founded in Yerevan, for which Martiros Saryan chose an old building adjacent to Kond with a picturesque view of the city and Mount Ararat. This was supposed to inspire future artists.

¹ այժմ՝ Թերլեմեզյանի անվան գեղարվեստի պետական քոլեջ

¹ Terlemezyan State College of Fine Arts

ՄԱՐՏ
MARCH

29

Շաբաթ
Saturday

Ե/Մ	Ե/Դ	Չ/Մ	Յ/Դ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

→

Երևանի գլխավոր ժամացույցի զանգերը տեղադրել են Մոսկվայի կոնսերվատորիայում: Դրանք ուղղափառ տաճարներից հանված հնչակներ էին, որոնք նվագում էին դո, ռե, մի, սոլ և լյա նոտաները: Երբ Հայաստանն անկախանում է, և ժամացույցը հարմարեցնում են հանրապետության օրհներգը նվագելուն, «ռե» նվագող զանգը փոխանակում են Սուրբ Զորավոր եկեղեցու «ֆա» նվագող զանգի հետ:

The chimes of the main clock of Yerevan were installed in the Moscow Conservatory. These were bells taken from Orthodox churches, which played the notes do, re, mi, sol and la. When, after independence, the clock was tuned to the leitmotif of the Armenian anthem, the bell "re" was replaced with "fa" from the Yerevan Zoravor Church.

ՄԱՐՏ
MARCH

30

Կիրակի
Sunday

Ե/Մ	Ե/Տ	Չ/Մ	Յ/Տ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

→

Երևանյան բակերում սրիչ անիվն ուսներին շրջում էին երկաթե իրեր սրողները: «Դանակ-մկրատ սրեմ», - կանչում էին նրանք: «Դանակ-մկրատ» սրողների հավաքատեղին քաղաքային բաղնիքն էր՝ Անգլիական այգու մոտ:

Sharpeners with a sharpening wheel on their shoulders walked around the yards of Yerevan: "I sharpen knives and scissors!" The gathering place of the Yerevan sharpeners of "knives and scissors" was near the city bathhouse, next to the English Park

ՄԱՐՏ
MARCH

31

Երկուշաբթի
Monday

Ե/Մ	Ե/Դ	Չ/Պ	Յ/Դ	Ու/Բ	Շ/Տ	Կ/Տ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Երևանի պատմության թանգարան

↑

Քաղաքի գլխավոր հրապարակի ժամացույցը բերվել է 1891 թ.-ին Թիֆլիսից և տեղադրվել Ոստիկանատան շենքին¹: Ժամացույցը պատվիրել էին ժամագործ Յուլի Գենեից 875 ռուբլով գումարը հավաքում էին ողջ քաղաքով:

¹ մինչև 1991 թվականը շենքի տեղում Լենինի արձանն էր

The clock for the city square was brought from Tiflis in 1891 and installed on the building of the Police Department¹. It was ordered from the watchmaker Yuliy Gene for 875 rubles, which were collected by the whole city.

¹ where the Lenin monument stood until 1991